

IRODALMI SZEMLE.

KIADJA ÉS SZERKESZTI:

LUGA LÁSZLÓ.

MÁSODIK ÉVI FOLYAM.

1877.

EGER.

NYOMATOTT AZ ÉRSEK-LYCEUMI NYOMDÁBAN.

1877.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

1911

Tárgymutató.

Czikkék.

	Lap.
Egri egyházmegyei irodalmi egyesület közgyűléséről	41
Görres-egyletről és működéséről	93
Irodalom-társulati mozgalmak	84
Jámbor szándékok	61. 69
Literarischer Handweiser (A) téves kritikája a magyar egyházi jogi művekről	77
Patristicus anthológiák	1. 9. 16
Szent-István-Társulat (A)	25
Tájékoztató az Akadémia f. évi május 27-iki közülésén mondott elnöki beszéd alkalmából	49

Szemle.

Bosizio A. „Die Geologie und die Sündfluth“	71
Brück Henrik dr. „A keresztény egyháztörténelem kézikönyve“	66
Burger Ignác. „Pázmány Péter egyházi beszédei“	34
Chateaubriand. „A kereszténység szelleme“	28 és 45
Dupanloup. „Où allons nous?“	64
Fiáth Ferencz br. „Életem és élményeim“	87
Füssy T. „VII. Pius pápasága“	2
Gubicza István. „A kereszténység szelleme.“ Lásd Chateaubriand	28 és 45
Harsányi Pál. „Felfordított állami lét“	72
Haulleville. „De l'avenir des peuples catholiques“	26
Hunfalvy Pál. „Literarische Berichte aus Ungarn“	36
Hurter. „Sanctorum Patrum opuscula“	1
„Theologiae Dogmaticae Compendium“	27
Huszár Károly. „Történetekkel és magyar közmondásokkal felvilágosított egyházi beszédek.“	33. 79
Jósika Kálmán br. „Vallás, Politika és Társadalom“	21
Kazaly Imre. „A kath. Egyházjogtan kézi könyve“	44
Kármán József. „A babonáról“	99
Kiss István dr. „Bevezetés a jog- és államtudományokba“	88
Krassy Felix. Száz jó tanács egy baj ellen.“	65
Kuhn Albert. „Rom“	78

	Lap.
Kuncze Leo. „Ima-egylet“ stb.	98
Lubrich A. „A nevelés történelme“	10
Mindszenty Gedeon: „Legujabb költeményei“	95
Müller Ernő. „Katholikus erkölces tan“	18
Oltványi Pál. „Tájékoztató utmutatás stb.“	98
Perin Károly. „A keresztény társadalom törvényei.“	56
Pradié Pierre. „Traité des rapports de la Religion et de la Politique, de l'église et de l'état dans les sociétés modernes“	35
Répássy János. „Egyházi beszédek“	19
Schüch Ignác. „A lelkipásztorkodás tan kézikönyve“	18
Séda Ernő. „Az öngyilkosság“ fejtegetve vallási, bölcészeti, jogi stb. szempontból.	53
Sullay István. „Szabadság, egyenlőség, testvériség“	36
Szulik József. „Rövid világtörténelem“	74
Talabér-Zollner. A kath. kereszténység az ő sz. cselekményeiben stb.	14. 30
Tomor Ferencz. „A hatodik nagyhatalom, vagy: a sajtó“	63
Tóth Mike. „A nagy áldozat“	4
„A zárda“	87
Varga János. „A babonák könyve“	99
Váry Gellért. Huszonöt év a kegyesrend irodalmi életéből“	55
Ville-Franche. „Pie IX. sa vie, son histoire, son siècle“	4
Vincze Alajos. „Ünnepi egyházi beszédek“	21
Vurdics Ignác. „Introductio in sacros libros N. T.“	73. 79
Zánkay Gyula dr. „Az egyházi gyögbüntetések“	42
Zimándy Ignác. Lásd Brück H.	
Zollner-Talabér. Lásd Talabér-Zollner.	
Zsaskovszky. „Énekkönyv“	80

Vegyesek.

A kath. hírlapirodalom 1877. év elején	5
Jelesebb német folyóiratok	5
Felhívás a szerző és kiadó urakhoz, egy összeállítandó bibliographia ügyében	7
A „Népkönyvtárak“-ba fölveendő könyvek jegyzéke	89 és 103
Könyvészet és irodalmi vegyesek minden számban.	
Hirdetések.	

MEMORANDUM

TO : [Illegible]

FROM : [Illegible]

SUBJECT : [Illegible]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

[Illegible text]

Megjelenik
1 évfolyam 12 íven,
egyes szám a hónap 1-én.
Előfizetési díja:
1 forint.

IRODALMI SZEMLE.

Hirdetések
kétszer hasábozott
petitsoronkint
6 krajczárral
számíttatnak.

KIADÓ ÉS SZERKESZTŐ:
LUGA LÁSZLÓ.

Eger. II. évfolyam.

1. szám.

Január 1-én, 1877.

Patristicus anthologiák.

I.

Hurter. Sanctorum Patrum opuscula selecta in usum praesertim studiosorum Theologiae. Edidit et commentariis auxit H. Hurter S. J. Professor p. o. Theologiae in C. R. Universitate Oenipontana. Cum approbatione Rssmi et Cmi Ep. Brix. et facult. Superiorum. Oeniponti (Innsbruck) Libraria Academica Wagneriana. 1868—1876. Tomi I.—XXXIII.

Az anthologiák a tudományok és művészetek terén újabban mind nagyobb divatba jönnek. Alig van év, hogy egy-egy költészeti válogatott mű meg ne jelenék; majd különböző írók legjelesb termékeit hozván, majd ugyanegy író számos munkáiból tartalmas kivonatokat, töredékeket, gondolatokat. De a komolyabb tudományok sem maradnak el. Így legújabban történelmi anthológiákkal találkozunk. A történelem bemutatatik majd a legjelesb szereplők életrajza, majd a fontosb eseményeknek mesteri, művészi toll által vázolt monografiái által. A tudomány, mely terjedelmében növekszik, érdekesb részei, legfontosb jelenségei által akarja az érdeket maga számára megnyerni.

Ne csodáljuk tehát, ha a katolikus theológiában oly nagy fontosságú patristicai irodalom is, a mai nemzedéknek oly sok dolog által igénybe vett figyelmét nem levén képes egész nagyságában lefoglalni, s nagy terjedelme miatt is egy emberélet alig levén képes annak tanulmányozására, mintegy alkalmazkodni akar korunkhoz, anthologiai modorban terjeszkedik. Csak a legfontosabbat, legérdekesebbet, legváltozatosabbat nyujtva, hogy még a szakszerűen nem foglalkozó is, ha olykor-olykor reáveti szemét, kielégítve találja magát, élvet merithessen a sz. atyák tág irodalmának megbecsülhetlen kincseiből.

Ugy hiszszük, nem szükség, de nem is ide tartozik a sz. atyák fontosságáról szólni a theologusokat illetőleg; a dogmaticus mint a moralista, a biblicus épügy, mint a ker. történettel foglalkozó kütföket, maradandó példányokat találnak bennök. A hitszónokról pedig Schleinigér (magyar ford. 208 l.) azt mondja, hogy „részére annyira szükségesek, hogy nem is nélkülözheti őket.“ Nemcsak azért fontos pedig tanulmányozásuk, mert bennök a valódi és tiszta kath. tant feltalálhatja, hanem mivel e tant náluk a maga teljes tökéle-

tessége, szépsége s kenetteljességében szemlélheti; ők valóban az egyházi és apostoli ékesszólás példányképei.

Örömmel látjuk tehát, ha napjainkban, midőn Migne a maga nagyszabású kiadványaival inkább a tudós világ s a nagy könyvtárak számára tette a sz. atyákat kelendővé, nevezeteseb, különösen kisebb műveik is anthologicus alakban látnak napvilágot, inkább a theológiát tanulókát s a nagy közönséget ohajtván olvasókörüknek megnyerni. P. Hurter jezsuita, innsbrucki theol. egyetemi tanár, igen czélszerű szolgálatot tett a kath. irodalomnak, midőn gyűjteményét „in usum praesertim studiosorum theologiae“ 1868-ban megindította, s hogy vállalata eddig már a 33-ik kötetig haladt, csakis annak korszerűségét, czélszerűségét, a czélra vezető eszközök helyességét mutatja.

Minden ily anthologia-kiadásnál a szerkesztőt bizonyos szempontok, megállapított terv vezérlik. Hurter opusculáit seriesekben adja ki, melyek elseje 24 kötetet adott ki. Ugy látszik, az első folyam szerkesztésénél még nem vezérelte valamely részletes czél, a mennyiben a 25-ik kötet előszavában bevallja, hogy „serie una opusculorum absoluta, aliam iam aggredimur meliori tamen methodo adornatam et ad quoddam veluti systema redactam.“ Inkább tán az volt szándéka, hogy a patristica minden ágából adjon izeltetöt, s így a közönség tetszését a későbbiek számára biztosítsa. Ez az oka, hogy az első folyamban majdnem az összes theológiára vonatkozó kisebb művekkel találkozunk. Nem tartozhatik hozzánk, már e lap terjedelme is tiltja, elősorolni mindazon munkákat, melyeket e folyam magában foglal. Mégis megemlíthetjük azon főbb műveket, melyek az egyes theologiai tanszakokat képviselik. Például az apológiára vonatkoznak: a vértanui emlékiratok (acta martyrum, 13 k.) Lactantius: Liber de morte persecutorum, 22. k. Minucius Felix: Octavius 15. k. Tertullianus: Apologeticum 19. k. A theologia fundamentalis köréhez tartoznak részletesb értelem-ben: Augustinus: De utilitate credendi. De fide rerum quae non videntur 6. k. Chrysostomus: Demonstratio, quod Christus sit Deus. 15. k. Cyprianus: De catholicae ecclesiae unitate 15 k. Hieronymus: Epist. ad Paulinum de studio scripturarum 11 k. Ep. ad Magnum oratorem, de scriptoribus ecclesiasticis. u. o. Tertullianus: De

praescriptionibus adversus haereticos 9. k. Vincentius Lirinensis: Commonitorium 9 k. Dogmaticus jellegűek: Algerus: De sacramentis corporis et sanguinis dominici 23. k. Ambrosius: De mysteriis liber 7 k. Anonymus: De vocatione omnium gentium 3 k. Cyrillus Alexandrinus: Commonitorium de erroribus Nestorii 18 k. Fulgentius. De fide s. de regula verae fidei ad Petrum 16 k. Hieronymus: De perpetua virginitate B. M. V. adv. Helvidium 12. k. Liberius P: Epist. 15. ad universos Orientis orthodoxos episcopos. Történelmi, pastorális, morális színezettel bírnak: Ambrosius: De poenitentia 5. k. Augustinus: De catechisandis rudibus 8. k. Enechiridion ad Laurentium 16 k. Bernardus: De laudibus B. M. V. homiliae 4. („Super: Missus.“) 12. k. De praerogativa B. M. V. sermo u. o. Cyrillus hierosolymitanus: Catecheses mystagogicae. 7. k. Cyprianus: De oratione, mortalitate, de opere et elemosynis, de patientia, de lapsis, 2. 4. 5. kk. Gregorius Magnus: Liber regulae pastoralis 22 k. Leo Magnus: Sermones, 14 k. Optatus Milevitanus: De schismate Donatistarum 10. k. Tertullianus: Liber de oratione, de patientia, de baptismo, 4. 5. 7. kk. Thomas Aquinas: Expositio in symbolum apostolorum 6. k. in orationem dominicam 2. k. Victor Vitensis: Historia persecutionis vandalicæ 22. k. Megemlithetők még a „Romanorum Pontificum epistolae selectae“ 17. 18. kk. és Prosper Aquitanus: „Carmen de ingratis“ tanköltemény a malasztról a semipelagianusok ellen.

Ezzel még nem meritettünk ki mindent, de ismertetéseül az opusculáknak, elég volt ennyit említeni. Növelik a gyűjtemény becsét a munkák elején az életrajzok, a szerkesztő tollából nyújtott valóban szakavatott theol. értekezések az egyes nehezebb theol. tárgyak, majd a szentatyák nyilatkozatainak felvilágosításául, hol azután egy-egy kérdésre nézve teljes theol. apparatussal felel meg a szerkesztő. Úgyes indexekben sincs hiány. Minden kötetnek van pontos tárgymutatója, minden negyediknek az előtte megjelent négy kötet tár-

gyaira nézve ismét külön, s a 24-ik kötetben „Index opusculorum, praefationum, annotationum, dissertationum, rerum quae t. 1—24. continentur. S így a gyűjtemény kezelése szerfelett meg van könnyítve.

A második folyam (25 s a kk. eddig 33 k.) tervéről a szerkesztő így nyilatkozik (25. k. praefatio): Edentur in posterum opuscula servato eo argumentorum ordine, qui in theologia dogmatica servari solet, ut quantum fieri potest, praecipuis theol. dogmaticae argumentis unum vel alterum respondeat opusculum, in quo fusius illud et velut data opera tractetur. In praefationibus vero singulorum tomulorum praecipua doctrinae capita, quae ad illud spectant argumentum, aliorum quoque patrum doctrina illustrabimus, ut ita pedetentim quaedam efflorescat patrum theologia.

A cél határozott s elismerésre méltó, s az eddig megjelent kötetek s az azokban levő munkák, s az egyes dogmatikus értekezések megfelelnek a szerkesztő céljának. Az eddig megjelent kötetek tartalma ez: 25. 26. S. Leonis Magni R. P. Epistolae selectae I—L. Értekezés a theol. dogm. fogalma és felosztásáról s a római pápa csalhatatlanságáról. 27. S. A. Augustini de ecclesia Christi opuscula selecta. Ért. „de ecclesia corpore Christi mystico.“ 28. S. Anselmi de divinitatis essentia monologium. 29. Chrysostomus: Homiliae 5 de incomprehensibili, és Gregor. Naz. orationes theol. 5. 30. Ambrosius: De fide libri 5. 31. Basilius: Liber de Spiritu S. 32. Cassianus: De incarnatione Christi contra Nestorium. 33. Prudentius: Apotheosis, és Sedulius: Carmen paschale tanköltemények, dogm. jellegűek.

Úgy hiszszük ez elég tájékozásul szolgálhat, mi van e gyűjteményben. Hogy a textus is a legcorrectebb forrásokból vétetett, arról a szerkesztő neve s avatottsága kezeskedik. Mi végül az árt illeti, lehetőleg csekély az. A 6—24 ívnyi 12 rét kötetek ára átlag 30—80 kr. közt változik. Valóban olcsó ahhoz képest, a mit nyújt.

Szemle.

VII Pius pápasága. *) II. rész. Kiadja a Szent-István-Társulat; bolti ára 1 frt. 50 kr. — Azon feszült érdekltséggel vettük e művet kezünkbe, melyet részint I részének átolvasása, részint az annak keretébe eső nevezetes történeti események keltettek bennünk. Körülbelöl kétharmadrésze, VII Pius savonai s fontainebleau-i fogságával és a közbeeső események körülményes leírásával toglalkozik. Nemcsak VII. Pius apostoli nemes jellemét és részvétet keltő viszontagságait; nemcsak I. Napoleonnak még tévedéseiben is bámulandó nagyságát, s óriási

terveiben a szédülés jeleit ismerjük itt fel, midőn ő, a pápai széknak Párisba áttétele által a katólikus egyház majdnem 1800 éves alapját és szerkezetét felforgatni s a pápa egyetemes lelkihatalmát kézre keríteni akará: hanem egyszersmind az erkölcsi erő legyőzhetlenségét is, mely az egységben, kitartásban, az igazság- és joghoz való rendíthetlenségben nyilvánul. A harc a pápai széknak Franciaországba áttétele s a püspökök canonszerű megerősítési joga körül folyt, mely utóbbihoz, a középkorból VII. Gergely és IV. Henrik idejéből is annyi szomorú emlék és 50 évig tartott véres háborúk gyásza fűződik. Most a tá-

*) Lásd Irod. Szemle 11. sz. 88. lap.

madó egy világhódító volt, óriási hatalmának zenitjén; éveken keresztül makacsul folytatá a támadást a legdurvább erőszak és álnokság fegyverével. VII. Pius hajója már-már merülni látszék; az örülés határáig hajtott zaklatások következtében egy perczre kiejté kezéből az evezőt, „nihil jam supererat spei“: midőn Isten ujjá megérinté a colossust és megbuktatásával megmenté egyházát. „Unokaöcsém elveszett — mondá Fesch bibornok N.-ről az oroszországi hadjárat után, — de az egyház meg van mentve.“ Ugyis történt; P. közel 4 évi fogság után, visszanyerte szabadságát s 1814 május 24-én magyar Radeczky-huszárok kísérete mellett tartá ünnepélyes bevonulását Romába. Az egész mű rendkívül tanulságos, ha párhuzamot vonunk N. és Bismark egyházüldöző intézkedései között; de miután ez jelenleg feladatunk körén kívül esik, csak azt jegyezzük meg, hogy Bismark májusi törvényei, alapjában, mind feltalálhatók N. egyházi rendeleteiben, melyeket a püspökökre, papokra, szerzetesekre s az egyházbavonra nézve 1810. május 7-én kiadott. (85—86 l.) A szerző, a 133—134 lapon, három tekintélyes nyilatkozatot közöl, melyek a francia s olasz papság meghunyászkodását róják meg s ennek tulajdonítják részben, hogy N. az egyház zsarnokává lön. Ezen idézetek szomorú sejtelmet ébreszthetnek bennünk is, ha hazai egyházi viszonyainkra, cultusminiszterünk mindennap merészebb egyházi intézkedéseire s magunk tartására gondolunk! . . .

A mű belső kidolgozását illeti: a szerzőt az események felfogásában és megítélésében az isteni gondviselés intéző keze s az egyház isteni alapításában való hit vezérlé; e felfogást bizonyítják főleg helylyel-közzel beszótt reflexiói, melyek nem a történeti kútfőkből, hanem kebléből jöttek tolla alá; e tekintetben csak a szelleműs zárszavakra utalunk. S épen a szerző e felfogásában rejlik művének azon üdvös ereje, melyet az a valláserkölesi meggyőződés és érzés tekintetében, az események megítélésénél olvasóinak elméjére s szívére gyakorol. Csalódnék, a ki e mű cziméből azt következtetné, hogy az csak egy nevezetes személy viselt dolgainak története: a czimül tüzött személy egyik legfőbb és legnevezetesebb személyesítője a keresztény eszmefejlődésének a népekben és államokban.

A mű technicali kivitelére következő észrevételeink vannak. Elismerjük, hogy az egymással összefüggő eseményeknek feldarabolása s pontok szerinti beosztása néhol nagy nehézséggel járt, azért hajlandók vagyunk menteni a 31 és 32 pont közt mutatkozó azon visszasságot, hogy előbb iratlik le a francia bibornokok bemutatása Párisban Maria Lujza császárnénak, és csak azután ennek távozása Bécsből, bucsúja atyjától, s Napoleon általi fogadtatása stb, melyek az előbbi tényt mind megelőzték. A 29. fejezet végén, talán toll — vagy sajtóhibából 1823 áll 1813 helyett. Az idő jelölésében máshol is találtunk hibákat, melyek a történeti s korrendi összefüggést zavarják; pl. a 39 pontban a június 21, 26, 28, 30-ról mondottakat, nem tudtuk összeegyeztetni a 40. pontban június 25-ről az e napon és június 21-én választott bizottságról mondottakkal. Ugy látszik, hogy a szerző itt két egymástól eltérő kútfő nyomán haladt. A 211 lapon szintén egy számhibát találunk: „A második pontra — bizottságban t. i. — nyolcz, négy ellenében nemmel szavazott, pedig a bizottság összesen 10 tagból (203. l. állott, 11-ik volt az elnök. A másik lapon már helyesen áll: „nyolczan, három ellenében nemmel szavaztak.“ Lebzelternek 1810. május 16-ról Metternichhez intézett levele tartalmát nem tartjuk nagyítás nélkülének és nem tartjuk valódiaknak a pápa szájába adott szavakat és azon nézeteket, melyeket Piusnak N. iránti legnagyobb pártállásáról mond. (96 l.) Igaz, hogy a pápa, személyesen, változatlanul atyai érzélemmel és vonzalommal viseltetett N. iránt; lángesze, rendkívülisége, harezi dicsősége, nagy befolyást gyakoroltak a pápa irántai vonzalmára: de pártállást nem foglalt el mellette, ezt személyesen (t. i. mint nem — pápa) sem tehetette. Ezt Pius ki is jelenté több alkalommal, pl. Ferencz császárnak ezeket írta: „. . . sem a már keletkezett, sem a jövődő háborukban részt nem veszünk és ama sem legességet ohajtjuk fentartani, melyet tulajdonságunk, mint közös atyától, és a vallás érdekei . . . tőlünk követelnek“ (296 l.). — A mű irálya emelkedett, szabatos és tiszta, néhol az alanyiség melegétől áthatott; különösen kiemelendők a különben nehéz kezelésű diplomai okmányfordítások; mintha eredetileg olvasnánk.

Egyébiránt kifogásaink, melyeket e mű mindkét részére nézve felhoztunk, milyeneknek az egyes események és nyilatkozatok értékének megítélésénél helyök mindig van és lehet, épen nem olyanok, hogy azok annak mübecsét érintenék; azért örömmel csatlakozunk a „Magyar Állam“ azon ohajtásához, hogy e műhöz „hasznólt, minden évben örömmel látnánk a Szent-István-Társulat kiadványai közt.“ (1876. 258 sz.).

Végül néhány észrevételt tesziünk az esztergomi „Irodalmi Értesítő“ mult évi 9—10 számában e mű I. részéről és a „Házi könyvtár“-ról mondottakra. A bíráló nagyon hidegen elismeri, hogy az jeles mű; de nem helyesli hogy azt „mely első részében már 27 ivre felszaporodott.“ a Szent-István-Társulat kiadta; vádolja a társulat szellemi vezetőit, hogy Klopstok Messiasának és Fraknoi M. O. történelmének kiadásánál nem tarták szem előtt „Ipolyi ur czélezatait.“ — Szerintünk, egy valóban jeles mű értékéből, annak terjedelme nem von le semmit, sőt inkább az, ezzel arányosan növekszik. Aztán e mű kiadásánál a Szent-István-Társulat épen nem esett azon hibába, melybe az encyclopaedia-féle vállalatoknál; 40—50 ivre terjedő korszerű, mübecsű munka kiadására egy nagy hivatásu, gazdag anyagi

eszközökkel rendelkező, biztosított, messze jövőre számítható társulat, mindig vállalkozhatik, sőt kell is vállalkoznia; többet ér egy ily mű az „Arankák,” „Piros tojások” „Braminok” egész özönénél; épen az ily mű jelzi a Szent-István-Társulat emelkedését és fejlődöttebb irányát. — A Szent-István-Társulat szellemi vezetői ellen emelt vád pedig merően alaptalan. Hisz Klopstok Messiása még Ipolyi alelnöksége alatt jött ki; Fraknoi történelme is részben még e z i d ő b e n készült, a Szent-István-Társulat megbizásából, az 1869-iki pályázat alapján; sőt mi több: Ipolyi maga irt a Házi könyvtár részére egy 44 ívre terjedő munkát! . . . Uraim, legyünk igazságosak! ne ejtsünk az ép testen is sebet; ne bántsuk ok nélkül a jó ügy munkásait, kikre egyházunk és vallásunk minden oldalról megtamadott ügyének oly nagy szüksége van; ne rontsuk a kath. olvasó közönség ízlését; ne vezessük tévuttra a közvéleményt, s a mi legfőbb: ne ártsunk a Szent-István-Társulat érdekének, mely a mi érdekiünk!

Legyen szabad esodálkozásunkat kifejeznünk, hogy az I. É. derék szerkesztősége ily fölületes közleménynek becses lapjában helyt adott. —k.—n.

Tóth Mike. Jézus-társasági tag. „A nagy áldozat.” Budapest, 1876. II. kiadás. 85 lap. Ára 25 kr. Kapható a szerzőnél Kalocsán.

A nép okoskodni, érveket fontolgatni nem szeret; mi érzekeire hat, az hamarább megragadja kedélyét, s a képek, melyek egyszer lelkébe nyomódnak, nem maradnak el soha. Ha valahol tehát, a népnél kétségkívül érvényesül ama régi mondás: „exempla trahunt.” Szerző ily gyakorlati felfogással szerkeszté könyvecskéjét, melyben, midőn napjaink egyik legszomorubb jelensége a sz. mise elhanyagolása miatt feljajdul, szép, gyönyörködtető, itt-ott megragadó példák egész sorával nyomul a szívébe, hogy azt átkos álmaiból felriaszsza. Kebletrázó p. o. a nemes ifju sorsa, Dénes portugalli király udvaránál (39 lap), vagy Manni elbeszélése (51 l.), meglepő Tilly esete (78 lap), tanulságos a kovács (48 l.), vagy a cipész (42 l.) és Albuquerque Alfonz a nevezetes hadvezér (64 lap) mily lélekemelő, hatályos. Tengeren levén egyszer hadseregével, a szörnyű zivatar miatt veszélyben forgott, hogy összes seregével a hullámok között elvész. Midőn a veszély tetőpontra hágott, Albuquerque egy gyermeket vett karjaiba, ég felé emelé azt, és az Urhoz fohászzkodott: „Ha mi itt mindnyájan bűnösök vagyunk, e teremtmény mégis bünnélküli. Uram! ez ártatlan miatt kegyelmezz nekünk.” A zivatar lecsillapult. „Ha már — így szól szerző — egy ártatlan emberi kisdéd Istent könyörületre indította; mennyivel inkább fogja őt könyörületre indítani irántunk egyszülött fia, midőn azt a pap a sz. mise áldozatban ég felé emeli, és a mennyei atyának feláldozza?!”

Az egész művecske három főrészből látszik

állni, az első rész az első keresztények buzgalma s hős példái, Isten ígéretei s fenyegetőzései, jutalmazásai és büntetései által buzdít; a másodikban tanítva ösztönöz, midőn a szent misét, mint engesztelő-, hála- s könyörgő áldozatot tünteti ki, végre élet veszi a szokásos mentegetőzéseknek.

Átalában valóságos arany ébresztő-csengetyücske e könyv, melynek éles, átható hangjai s csöngései mélyen be fognak hatni a nép szívébe. Miért is nem ajánlhatjuk elegendőképen a ft. lelkipásztor uraknak a nép közötti terjesztés végett.

Ville-Franche. Pie IX: sa vie, son histoire, son siècle. Avec un portrait du souverain-pontife. 1876. 8. VIII. 549 p. chez Jossierand à Lyon. Jules Vie à Paris. 7 fr. 50 cent (3 ft 75 kr.)

Szentséges atyánk életét leirták már sokan. Valóban méltó tárgy ez a hívő kath. írónak, nagyszerű a legnagyobb történetíró előtt is. Hiszen, a mint Krisztus központja a történelemnek, s nélküle, az ő égi s földi művének méltatása nélkül, azt megírni sehogysem lehet, így mondhatjuk azt is, hogy e század eseményeit sem lehet ecsetelni Róma kifeledésével. E körül fordul meg minden nevezetesebb tény, s a mint a IX. Pius korába eső eseményeket a pápai szék nélkül nem lehet megírni, ugy viszont a kor történetét IX. Pius nélkül. Ez a kettő átszővi egymást. IX. Pius életének megírása tehát egyuttal európai történelem is.

Anémetek már régibb idő óta bírnak megfelelő életrajzával. Hülskamp müncheni tanárnak, „Piusbuch” című műve, meleg hangon írva, kedves, egyszerű s mégis önkénytelenül tárgyával ragadó modorában, gazdagon illusztrálva máris több kiadást ért. Ugyanő e munkájának egy compendiumát is közrebocsátotta a nép számára „Kleines Piusbuch” czim alatt, mely eddig is már ezer- és ezer példányszámra forog a nép között. Blum plebános e napokban adott ki egy füzetet, a pápa életéről szólót; s alig van év hogy a német kath. könyvjegyzékekben ilyenmű életrajzzal ne találkoznánk. Magyar egyházirodalmunk sem maradt hátra. Veillot gyönyörű jellemrajza Mindszenty fordításában, s Bergmann kis művecskéje a Szent-István-Társulat „Családi könyvtára”-ban s egy pár apró füzet mutatják, hogy e tekintetben a többiek után haladunk.

Amde Hülskamp nagyobb munkája versenytárs nélkül maradt. Méltó párja ennek Villefranche műve, mely eddig legterjedelmesebb életrajza, kor- és jellemrajza nagy pápánknak. 1870-ben, midőn Pius elhagyta Napoleon, Italia Rómát elfoglalta, az e szomorú események feletti elkeseredés adta — mint maga megvallja, szerző kezébe a tollat. „Hozzá fogtam a munkához, mondja, inkább felindulásomra nézve, mint erőmre. Szerettem volna birni Bossuet villámszavaival, vagy Tacitus maró élességével, hogy megboszuljam az igazságot, vigasztaljam az elnyomott ártatlanságot, s diadalmi szeke- ren bélyegezzem meg az eskiiszigést.” 1876-ban

készen volt vele. A munka nehéz volt, mert meg kellett írni, megemlíteni minden nevezetesebb eseményt 1846-tól 1876-ig. De szerzőnek ez sikerült. A munka nagyban hódított. A freiburgi Liberté 1876. nov. 28-iki számában olvassuk, hogy né hány hónap alatt 6000 példány kelt el belőle. A pápa dicsérő brévére méltatta a szerzőt. A francia püspöki kar egyhangulag elismerve a mű jeles tulajdonait, a híveknek ajánlá olvasását.

Egyes apróbb lényegtelen, az egész mű jelesége mellett eltűnő hibán kívül, melyeket egy második remélt kiadás el fog tüntetni (lásd „Bibliographiae Catholique 1876. Nr. 5. 6. 367 l.) általában elmondhatni a műről, hogy igaza van a bor-

deauxi bibornok-érseknek, midőn mondá: „E munka monumentalis, s egyuttal a hit s szeretet cselekvénye. Semmi sem hiányzik belőle, a magasztos reflexiók, a szükséges okmányok, a világosság s melegség, az irány, mely mindenkor magaslátán áll tárgyának, sőt még a Pius pápára vonatkozó egyes részletes életadatok s anekdoták is, melyekkel a könyv tele van, mind csak arra szolgálnak, hogy az olvasót magokkal ragadják“. Ugy hiszszük, e competens szó eleget mond.

Azzal végziünk, a mit a bourgeois érsek mondott e munkáról: „Oly könyv ez, melyet nem lehet eléggé terjeszteni.“ Tán magyar fordítóra is fog találni.

A kath. hirlapirodalmat hazánkban ez évben következő hirlapok és folyóiratok képviselik:

I. **Magyar Állam** (Idők tanuja). Egyetemes politikai napilap. Budapest, XVIII. évfolyam. Kiadó-szerkesztő Lonkay Antal. Egész évre 20 ft.

II. **Religio**. Egyházi és irodalmi folyóirat. Budapest. XXXVI. évf. Kiadó és szerkesztő báró Hornig Károly. Megjelenik hetenkint kétszer szerdán és szombaton. Egész évre 10 ft.

III. **Katholikus Hetilap**. Budapest. Kiadja a Sz.-István-Társulat; szerkeszti Agoston Antal. Egész évre 4 ft.

IV. **Egri egyházmegyei Közlöny**. Eger. IX. évf. Kiadja Zsendovics József; szerkeszti Rapaics Rajmond. Megjelenik minden hónap 1-én és 16-án. Egész évre 2 ft.

V. **Népujság**. Politikai és vegyes tartalmu lap. Eger. VIII. évf. Kiadó és szerkesztő Luga László. Megjelenik minden csütörtökön. Egész évre 2 ft.

VI. **Népiskola**. Katolikus nevelésügyi lap. Eger. VIII. évf. Kiadja és szerk. Répássy János. Megjelenik minden hónapban kétszer másfél iven. Egész évre 4 ft.

VII. **Elemi Tanügy**. Kath. népnevelés-tanítási lap. VI. évf. Eger. Kiadja és szerk. Katinzky Gyula. Havonkint kétszer egy iven. Egész évre 2 ft.

VIII. **Uj Magyar Sion**. Egyházirodalmi folyóirat. Esztergom. VIII. évf. Kiadó és szerk. Zádori János. Minden hónapban egy füzet. Egész évre 6 ft.

IX. **Jézus sz. szívének hirnöke**. Kalooca. Kiadó és szerk. Kubinszky Mihály. Havi füzetek. Egész évre 1 ft.

X. **Havi füzetek**. Budapest III. évf. Kiadja és szerk. Winter Agoston, pestbelvárosi káplán. Évenkint 12 füzet. Ara bérmentes szétküldéssel 1 ft.

XI. **Erdély-egyházmegyei Értesítő**. Gyulafehérvár. II. évf. Szerkesztik Éltés Károly és Bíró Béla. Havonkint kétszer jelenik meg. Egész évre 2 ft.

XII. **Das Recht**. Conservativ-fortschrittliches Organ für Politik und Volkswirtschaft. Pózsony. Hetilap. VI. évf. Szerkesztő: Otoeska Károly. Egész évre 6 ft.

XIII. **Der Landbote**. Temesvár. VI. évf. Kiadó és szerk. Dr. Grósz József. Heti lap. Egész évre 2 ft.

XIV. **Irodalmi Szemle**. Eger. II. évf. Kiadó és szerk. Luga László. Egész évre 1 ft.

XV. **Magyar Korona**. Politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap. Budapest. Szerk. báró Jósika Kálmán. I. évf. Egész évre 6 ft.

Jelesebb német folyóiratok.

I. **Stimmen aus Maria-Laach**. Freiburg. Minden 5 hétben egy füzet. Öt füzet egy kötet, 10 füzet egy évfolyam. Egy kötet 3 ft 68 kr.

II. **Historisch-politische Blätter** für das kath. Deutschland. 1877. 24 füzet 14 ft 60 kr.

III. **Die Zeit**. Historisch-politische Blätter für das christlich-conservative Oestreich-Ungarn.

IV. **Periodische Blätter** zur wissenschaftlichen Besprechung der grossen religiösen Fragen der Gegenwart. Regensburg. 2 ft 45 kr.

V. Kath. **Schul-Zeitung**. Organ des kath. Erziehungs-Verein in Bayern. Neuburg. 3 ft 40 kr.

VI. **Deutscher Hausschatz** in Wort und Bild. Szépirodalmi folyóirat. Egy évfolyam 18 füzet 4 ft 90 kr.

VII. **Alte und Neue Welt**. Kath. Familienblatt. Einsiedeln. Egy évfolyam 16 füzet. 4 ft 36 kr.

VIII. **Die Katholische Missionen**. Illustr. Monatschrift. 1 ft 36 kr.

IX. **Zeitschrift für Kathol. Theologie**. Innsbruck. Évnegyedenkint egy-egy füzet. Ara egy évfolyamnak 3 ft.

Könyvészet.

- BOLANDEN K. A basa. Elbeszélés a nép számára. Irta B. K. Fordította Rázel József. Budapest. Hunyadi Mátyás intézet nyomása. Kis 8. r. 50 lap. Ára 20 kr.
- DEUTSCH F. Papst Innocenz III. u. sein Einfluss auf die Kirche. (Breslau, Bial et Freund.) 80 kr.
- DIEPOLOLER, J. N., das Wesen d. eucharistischen Opfers u. die Vorzüglichsten Kathol. Theologen der drei letzten Jahrhunderte. Gr. 8. (Augsburg. Kranzfelder.) 3 ft. 7 kr.
- DUPANLOUP, F. Ueber die Verpflichtung der Kath. Theologen zum Militärdienst. (Berlin, Verlag der Germania.) 53 kr.
- EHRLER, J. Apologet. Predigten über die Grundwahrheiten d. Christenthums. 1. heft. (Freiburg, Herder.) 1 ft.
- GÖBEL, A., Exhorten zu d. Sonn u. Festtäg. Episteln. 8. (Wien. Braumüller.) 3 ft.
- GRUBER, A., Prakt. Handbuch d. Katechetik f. Katholiken. Fortgesetzt v. H. Schwarz. 8. (Regensburg. Coppenrath.) 1 ft. 64 kr.
- GUERANGER, D. P., das Kirchenjahr. 8. (Mainz. Kirchheim.) 96 kr.
- HERCHENBACH, W. Die Welt. Wanderungen über alle Theile der Erde. I. Italien. (Regensb. Manz.) 1 ft. 2 kr.
- KEEL, L. Die Wirksamkeit der jüdischen Propheten. (Einsiedeln, Gebr. Benziger.) 1 ft. 8 kr.
- LIGUORI, A. de. Défense du pouvoir suprême de souverain pontife contre Justin Fébronius. (Tournai, Casterman.) 82 kr.
- HAULEVILLE, Bar. V., die Zukunft d. Kathol. Völker. 8. (Mainz. Kirchheim.) 1 ft. 24 kr.
- JARISCH, A., Liturgik. 8. (Wien. Braumüller.) 1 ft. 30 kr.
- KATSCHTHALER, J., Theologia dogmatica specialis. gr. 8. (Regensburg. Manz.) 5 ft. 44 kr.
- KOHLER, A., Die zunehmende Entsittlichg. d. Jugend in ihren Erscheinungen u. Ursachen u. die daraus erwachsende Aufgabe d. Schule. 8. (Freiburg. Herder.) 35 kr.
- MESCHLER, M., Novene zu Unserer lieben Frau v. Lourdes. (Freiburg. Herder.) 68 kr.
- OLTVÁNYI P. „Egyházi Beszéd.“ melyet nsgos és ft. Kremminger Antal, prép. Szegedbelv. lelkész, hittudor és sz. széki ülnök 50 éves áldozárságának ünnepén, 1876. okt. 26. el-tartott Ó. P. pápa ő szentsége kamarása, földéaki lelkész, sz. széki ülnök. — Szeged. 1876. Burger Zs. özvegye. 8. r. 16. lap.
- PHILOTHEA. Blätter f. religiöse Belehrg. u. Erbauung. Hersg. v. H. R. Wörner. 41. Jahrg. 1877. (12 Hfte.) 1. Hft. gr. 8. pro. epl. 3 ft. 58 kr.
- RENTENTUS, M., Der Denunciant. 8. (Mainz. Kirchheim.) 35 kr.
- RITUS consecrationis ecclesiae et altarium benedictionis et impositionis primarii lapidis pro ecclesia aedificanda etc. 16. (Regensburg. Pustet.) 1 ft. 36 kr.
- SCHNEIDER, G., die Kathol. Mission v. Zanguebar. Thätigkeit u. Reisen d. P. Horner. 8. (Regensburg. Manz.) 2 ft. 72 kr.
- TALMUD. Babylonicum. Tractat. Baba Mecia. Mit deutscher Uebersetzung u. Erklärung v. A. Sammt 1. Bfg. Fol. (Berlin. Ben-zian.) 29 ft. 25 kr.
- VOS, E. de. Leben u. Briefe des heil. Francis-cus Xaverius, Apostel von Indien et Japan. 2 Bde. (Regensb. Manz.) 6 ft. 12 kr.

Irodalmi vegyesek.

Az „Irodalmi Szemle“ mult évi folyamából teljes példányokkal rendelkezünk. Ára 1 frt.

— Az „Irodalmi Értesítő“, mely Esztergomban Buzarovits G. kiadásában SEDA E. szerkesztése alatt jelent meg, mint értesülünk, e hó elejétől megszűnik. Nem értjük, hogy egy lap, mely állítólag 4000 példányban jelent meg, ugyanazon évben, pártolás hiányában megszűnik. Jobban szerettük volna, ha pályáját futja.

— A híres Pustet-czég Regensburgban, mely könyvkereskedést, könyvnyomdát s papirgyárat képvisel, nov. 12-én ünnepelte fenállása 50-ik évfordulóját. Az üzlet alapítója, az ősz Pustet Frigyes, maga is lerándult Münchenből az ünnepélyre. A sok üdvkivánathoz az ünnepély estéjén Rómából is érkezett egy, a melyben pápa ő szentsége is

megemlékezett a typographus apostolicus-ról, s ritka kiténtetésben részesíté.

— Az ujévkor megindított lapok közül leginkább méltó figyelmünkre az, melyet br. Jósika Kálmán „Magyar Korona“ czim alatt szerkeszt. A lap az „Athenacum“ kiadásában jelenik meg. Előfizetési díja egész évre 6 ft. A szerkesztő neve kezeskedik a lap szellemi tartalmáról is. Ajánljuk kath. irónk e lapját t. olvasóink figyelmébe.

— „A keresztény társadalom törvényei.“ Irta Périn Károly, löveni egyetemi jogtanár. E magasztos szellemenben irt s magyarra fordított munkára hirdet előfizetést a központi növ. papság magyar egyházirodalmi iskolája. E mű a ker. társadalmi s államelvek szakszerű fejtegetése mellett magába öleli az e nembeli összes tévelyek tudományos birálatát, úgy hogy e mű valóban

a ker. politikai elvek tárházának mondható. — A körülbelül 33—34 ivre terjedő munka ára 2 ft 50 kr, növ. papoknak 2 ft. A mű május közepe táján fog megjelenni. Tíz példány után tiszteletpéldány adatik. Ajánljuk e kitűnő munkát.

— A Burger Ignác által kiadott „Pázmány Péter egyházi beszédei“ intenciokért is kaphatók a szerzőnél Duna-Bogdányban (Pestmegye). Nemkülönben Karesu Arzén eddig megjelent munkái is erga sacras intentiones megszerezhetők.

— Moenich Károly, a „Magyar írók névtára“ kiadója és írója az írói tulajdonjog nevében tiltakozik Aigner Lajos könyvjegyzékében foglalt azon állítás ellen, hogy a fent nevezett munka a Vutkovich Sándoré volna. Vutkovics a „Magyar írók Albumát“ irta.

— A „Weckstimmen“ für das kath. Volk — című füzetes vállalatról azon hírt terjesztették, mintha az megszűnnék. Ez álhírek ellenében a kiadóhivatal kijelenti, hogy nemesak meg nem szűnik a vállalat, hanem még szebb és bővített kiadásban fognak a füzetkék megjelenni. Ujévtől az alapítók egyike Wiesinger A. veszi át a szerkesztést, főmunkatárs pedig Stolz Alban leendő.

— Washington György könyvtárát árverezték el november 28-ikán Philadelphiában. Washington Lőrincz, György testvérének dédunokája adta el a könyvtárat, mely 250 kötetből állott és 1,933 dollárért kelt el.

— A magyar püspöki kar megbízása folytán a kath. elemi iskolakönyvek megválasztására és behozatalára felügyelő bizottság elnöke Ipolyi Arnold, beszterczebányai püspök. A jövőre is szükséges iskolakönyvek s tanszabályzathoz tartozó minden munkalat, utasítás, táblázatok stb. kiadását a Sz.-István-Társulat fogja eszközölni, hogy a tanügyre nézve oly nagyfontosságú egyöntetűséget ez által is előmozdítsa.

— „Deutscher Hausschatz in Wort und Bild“ című német folyóiratot ajánljuk t. olvasóközönségünk figyelmébe, mely Regensburgban Pustet kiadásában jelenik meg. Mint az eddig teljesen megjelent két évfolyamból kitűnik, a derék kiadó arra törekszik, hogy a vallástalan szépirodalmi lapokat ellensúlyozza, sőt ha lehetséges, a térről lestorítsa. Ohajtandó, hogy e szépirodalmi folyóirat előfizetőinek száma szaporodjék. Az osztrák-magyar birodalomtól kitiltott „Gartenlaube“ 100 ezer példányban jött a birodalomba, s a „Hausschatz“ itt csak 5000 előfizetővel dicsekedhetik. Az előfizetési feltételek az Irod. Szemle múlt évi 20. 60 lapjain, a hirdetési rovatban olvashatók.

— Bizonyos Scultéty Jozefa ismét alkalmatlankodik; fordított regényei füzetét küldözgeti a közönség nyakára s aki azok közül egy-kettőt elfogad, nyílt levelező lapon követeli az érték járó összeget. Ez irodalmi visszaélésre figyelmeztetjük olvasóinkat; ne engedjék magukat zsaroltni, hanem egyszerűen írják rá a czimszalagra: vissza!

Felhívás a t. szerző és kiadó urakhoz.

Mindenki, a ki a magyar irodalom iránt érdeklődik, sajnálattal tapasztalhatja ama hiányt, melyet mi a magyar könyvészet terén észlelünk. Nincs delejtű, mely bennünket a múlt idő irodalmi tevékenységére utalna, s mi csak az újabb irodalom egy részét ismerjük, melyet a könyvárusok időről-időre kibocsátott jegyzékeiben lelhetünk fel. És ama számtalan munkát, melyet az irodalmi egyletek s egyes szerzők saját költségükön nyomattak ki, hiába keressük a hirdetésekben és elvéte megjelénő jegyzékekben! Mihelyt az aláírási- vagy előfizetési felhívás elhangzott, nem leli azoknak nyomát senki — sehol! — És épen ezen magánkiadású munkák között találatnak a legbecsesebbek, mert azok nagyobbrészt nem haszonlesésből adattak ki.

Mi czélunkul tüztük tehát ki, hogy e hiányon fölünk telhetőleg segítsünk, s egy oly könyvjegyzék összeállítását határoztuk el, mely lehető teljes képét nyújtsa a magyar kath. irodalmi tevékenységnek. Hogy azonban eme czélunknak csak némileg is megfelelhessünk, okvetlen szükséges, hogy nekünk a szerző

és kiadó urak, valamint a kath. irodalmi egyletek segéd kezét nyujtsanak.

Ennek folytán felkérjük a kath. munkák szerzőit és kiadóit, nemkülönben az irodalmi egyleteket és más társulatokat, szíveskedjenek az általuk bármely nyelven irt, fordított vagy kiadott kath. theol. munkák, egyházi beszédek, imakönyvek, folyóiratok s egyéb kath. szellemben irt könyvek, teljes czimét, alakját, megjelenési évszámát és boltiárát és azok vajjon és hol kaphatók, pontosan tudatni, hogy mi azokat egy rendszeres sorozatba gyűjtve, közreboesáthassuk magunk használatára, és a jövő nemzedék tájékozására.

Mi gondoskodni fogunk arról, hogy az időről-időre e téren újra megjelenő munkák besoroltassanak, és e könyvjegyzék mindinkább kiegészíttessék. A könyvjegyzék nyomtatását február első felében megkezdjük.

Luga Lázló.

HIRDETÉSEK.

 Minden könyvkereskedés után megszerezhető

„Tofana.“ Pályakoszoruzott elbeszélés Wiesing Jánostól. Magyaritá Molnár nep. János 8. r. 230 lap. Ára 1 ft. Kapható Buzarovics Gusztávnál és fordítónál Esztergomban.

„Emlékeim“ Belgium, Anglia és Hollandiából. Irta: Molnár nep. János I. II. f. 334. lap. Mindkét kötet ára 1 frt. Kapható Budapesten „Hunyadi Mátyás“ irod. intézetben.

EGERBEN, a lyc. nyomdában s könyváruusi uton megszerezhető:

„Mezei Virágok“

beszélyek a nép számára. Irta: Vincze Alajos. — E léleknemesítő s érdekes beszélygyűjtemény, mint alkalmi ajándék bátran adható az ifjak és felnőttek kezébe is.

Ára csak 50 kr.

Az egri érs. lyceumi könyvnyomdában kaphatók:
nyomtatványok plebániák részére.

Törvény által előirt új papír-számítás szerint, mely következőleg van felosztva:

1 rizmában van : 1000 iv vagy 10 koncz vagy 100 füzet.
1 konczban „ 100 „ vagy 10 „
1 füzetben „ 10 „

ANYAKÖNYVEK, (kereszteltek, házasultak, halottak) egy füzet (10 iv)	30 kr.
KATONA-ESKETÉSI, halálozási és születési anyakönyvek egy füzet (10 iv)	30 „
ANYAKÖNYVI KIVONATOK a fentebbi esetekhez egy füzet (10 iv)	25 „
 Anyakönyvek bekötve is megrendelhetők, s ez esetben a füzet-szám arányos följegyzése kériük.	
GYÓNÓCZÉDULÁK, (latin vagy magyar), fehér vagy színes papíron egy füzet (400 db.)	30 „
(Legalább négy füzet megrendelésénél a helynév belenyomatik.)	
CSALÁDI ÉRTESETÉSEK, hivatalos minta szerint egy füzet (10 iv).	30 „
ISKOLAI ÉRTESETIVÉNY példányonkint	3 „
EGYHÁZI ÉPÜLETEKRŐL szóló kimutatás példányonkint	3 „
HALOTTI BIZONYLAT, lelkészek és jegyzők számára egy füzet (10 iv)	25 „
BÉRMÁLÁSI ANYAKÖNYV, egy füzet (10 iv)	30 „
BÉRMACZÉDULÁK, egy füzet (10 iv)	25 „
TEMPLOMSZÁMADÁSOKHOZ: Czím iv, egy füzet (10 iv)	30 „
„ Belív „ „ „	30 „
„ Kivonat „ „ „	30 „
„ Egy teljes példány (czím-, bel- és kivonat-iv)	10 „
„ Ivenkint	4 „

 Kérjük a ft. lelkész urakat jövőre e beosztás szerint tenni a megrendeléseket.

TARTALOM:

Patristicus antheológiák.
Szemle: „VII. Pius pápasága.“
Tóth Mike. „A nagy áldozat.“
Ville-Franche. „Pie IX.“

A kath. hírlapirodalmat hazánkban
ez évben következő hírlapok és
folyóiratok képviselik.
Könyvészet.

Irodalmi vegyesek.
Felhívás a t. szerző és kiadó urak-
hoz.
Hirdetések.

A megrendelések teljesítésére ajánlja magát **Szolcsányi Gyula**, könyvkereskedő Egerben.

Nyomatott az érseki lyceum könyvnyomdájában, Egerben, 1877.